

Muovi elintarvikepakkausissa -hyvis vai pahis?

Aika: Seminaaritallenne 29.10.2019 pidetystä tilaisuudesta

Paikka: Kuopio, seminaaritallenne: <https://www.ruokalaakso.fi/katso-muoviseminaarin-tallenne/>

Asiasanat: *muovi, muovipakkaus, mikromuovi, biohajoava pakkaus*

Lisätiedot: Hanna Hällfors, hanna.hallfors@satafood.net, puh. 040 129 1030

Seminaari oli Ruokalaakson ja Elintarviketieteiden Seuran Itä- ja Pohjois-Suomen jaoston järjestämä muoviseminaari, jonka seminaaritallenne löytyy yläpuolella olevasta internetosoitteesta.

Muoviteollisuus ry:n toimitusjohtaja **Vesa Kärhä** kertoi, että Suomessa on 530 muovituotteiden valmistusyriytystä ja muoviteollisuus työllistää suoraan 12 000 työntekijää. Muovien tuotanto alkoi Suomessa vuonna 1969 ja viime vuosien kehitystyö on ollut vauhdikasta. Kaikki muovipakkaukset on voitu vuoden 2016 jälkeen käytännössä hyödyntää materiaalina tai energiana. Lainsäädäntöpuolella pakkauksiin tullut paljon uusia asetuksia mm. REACH kemikaaliasetus, FCM (Food Contact Materials) ja SUP (Single Use Plastics). Muoveja voidaan nykyteknologian avulla kierrättää kemiallisesti kaasutamalla, pyrolyysillä tai selektiivisellä kemiallisella kierrätyksellä. Muovi hajotetaan palasiksi ja palasista rakennetaan uusi neitseellisen muovin kaltainen tuote, jonka laatu ei heikkene kemiallisessa kierrätyksessä. Ensimmäisiä kemiallisia muovin kierrätyslaitoksia on rakennettu jo Eurooppaan.

Emilia Uurasjärvi, Itä-Suomen Yliopistosta kertoi tutkimustyöstä elintarvikkeiden mikromuovien parissa sekä muovien terveyshaitoista. Muovi on monen kemikaalin seos, joka koostuu synteettisestä polymeeristä sekä lisäaineista. Se on hyvä pakkausmateriaali keveydensä vuoksi. Muovi on inertti, joten se ei reagoi kemiallisesti kovin paljoa. Muovi kuitenkin jauhautuu pienemmiksi palasiksi ympäristössä ja kemialliset sidokset eivät hajoa, vaan pienet muovipartikkelit säilyvät pitkään ympäristössä. Mikromuovit ovat kooltaan 1 µm – 1 mm kokoisia. Suurin osa muovista valmistetaan edelleen raakaöljystä ja kierrätys globaalisti on vähäistä. Jotkut muovin lisäaineet on tunnistettu toksisiksi, bioakumuloituviksi tai hormonihäiriköiksi.

EU:n komission asetuksessa 10/2011 on säädökset elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuvista muovisista materiaaleista ja tarvikkeista. Elintarvikkeeseen voi tulla mikromuovia raaka-aineiden mukana tai valmistusprosessista. Pakkauksesta voi tulla mikromuovia, jos pakkaus haurastuu tai migraation avulla eli kemikaaleja siirtyy pakkauksesta ruokaan. Jos pakkaus on lainsäädännön mukainen, migraatiota ei pitäisi tapahtua. Mikromuovien terveyshaitoista ihmisille ei ole vielä tutkimustietoa, koska enimmäkseen tutkimukset on tehty eläinkokeilla. Mikromuovien altistus ruuasta ihmiselle on pientä muovien kokonaisalistukseen verrattuna.

Petteri Oksanan Amcor Flexibles EMEAsta kertoi muovikalvojen kehittämisestä. Amcor on keskittynyt materiaalien uudelleen käyttämiseen tai kierrättämiseen. Amcor pyrkii löytämään biohajoavia tai kompostoituvia materiaaleja, mutta niiden käyttäminen elintarvikepakkauksissa on haastavaa. Encore™-tuoteperhe on täysin kierrätettävä pakkausmateriaali ja se on PE- tai PP-pohjainen. Se on kirkas materiaali, jonka läpi on helppo nähdä pakkauksen sisälle. Toinen uusi innovaatio on paperipohjainen alarata Paperly™. Se on FSC-sertifioitu paperi, jonka kontaktimateriaalina on muovi. Kolmas uutuus on kartonkipohjainen skin alarata SkinNova™. Se on helppo kierrättää, koska muovi voidaan irrottaa kartongin päältä ennen kierrätystä. Se soveltuu esim. lihapakkauksille. Vuoteen 2025 mennessä Amcorin tavoitteena on kehittää pakkausmateriaalit kierrätettäväksi tai uudelleen käytettäviksi.

Juha Pikkarainen Thomeko Oy:stä kertoi muovipakkauksen korvaamisesta kartonkipakkauksella. Thomeko toimittaa elintarviketeollisuuden erilaisia pakkauskoneita, joiden pakkausmateriaaleina on lähinnä muovit. Paperseal-konsepti tuli markkinoille toukokuussa 2019, jonka tarkoituksena on korvata muovirasia kartonkirasiolla. Pakkauksessa on 80 % vähemmän muovia, kun normaalissa muovirasiassa. Vain pakkauksen sisäpinta on muovipinnoitettu. Asiakas tekee kartonkirasian itse omalla tehtaalla, joten kuljetus- ja varastointikustannukset pienenevät ja pakkausmateriaalin hinta on huomattavasti edullisempi. Rasian pinta on sileä ja se on saumattavissa. Rasioita käytetään jo muualla Euroopassa mm. jauhelihalle.